

CENTRAAL TUCHTCOLLEGE VOOR DE GEZONDHEIDSZORG

Beslissing in de zaak onder nummer van: C2010.103

CENTRAAL TUCHTCOLLEGE voor de Gezondheidszorg

Beslissing in de zaak onder nummer C2010.103 van:

A. cardioloog, wonende te B.(C.),
appellant, verweerder in eerste instantie,
gemachtigde: mr. M.J.C.E. Blondeau.

tegen

D. wonende te E., verweerder, klager in eerste aanleg,
gemachtigde: mr. G.A. Nandoe Tewarie.

1. Verloop van de procedure

D. - hierna klager - heeft op 24 juni 2008 bij het Regionaal Tuchtcollege te 's- Gravenhage tegen A. - hierna de cardioloog - een klacht ingediend.

Bij beslissing van 9 maart 2010, onder kenmerk 2008 T 102a heeft dat College aan de arts de maatregel van waarschuwing opgelegd. De cardioloog is van die beslissing tijdig in hoger beroep gekomen. Klager heeft een verweerschrift in hoger beroep ingediend.

De zaak is in hoger beroep behandeld ter openbare terechtzitting van het Centraal Tuchtcollege van 13 januari 2011, waar klager is verschenen, alsmede de cardioloog, bijgestaan door zijn gemachtigde.

2. Beslissing in eerste aanleg

Het Regionaal Tuchtcollege heeft voor zover in hoger beroep van belang aan zijn voormelde beslissing de volgende overwegingen ten grondslag gelegd.

“ 2. De feiten

Klager is op 15 april 1998 gekatheteriseerd aan zijn coronair-vaten. Vervolgens is op 20 april 1998 en op 15 oktober 1998 tweemaal tevergeefs gepoogd een dotterprocedure uit te voeren.

De eerste dotterprocedure op 20 april 1998 is uitgevoerd door de arts, de tweede dotterprocedure op 15 oktober 1998 is door andere artsen uitgevoerd, waarbij o.a. van een laserdraad gebruik is gemaakt.

Eind november 1998 is klager opnieuw opgenomen in het toenmalige F.- ziekenhuis te G. in verband met toenemende en aanhoudende pijnklachten op de borst. Hij heeft toen op 26 november 1998, in het bijzijn van een collega van de arts, getekend voor een hartkatheterisatie. Op 2 december 1998 werd klager opgeroepen door de arts voor een behandeling. Tijdens die behandeling is klager door de arts gedotterd. Er heeft zich hierbij een complicatie voorgedaan, hetgeen door de arts direct is verholpen. Klager heeft hierna nog een aantal (herstel)operaties moeten ondergaan en is tot 17 december 1998 in het ziekenhuis opgenomen geweest.

3. De klacht

Klager verwijt de arts allereerst dat hij op 2 december 1998 klager zonder diens toestemming heeft gedotterd. Klager had slechts toestemming gegeven voor een hartkatheterisatie; er zou een hartfilm gemaakt worden, waarmee klager naar het H-Ziekenhuis in I. zou gaan, alwaar hij met een nieuwe techniek via zijn buikholte geopereerd zou worden.

(...)

4. Het standpunt van de arts

De arts is in de periode van april – december 1998 als cardioloog bij de behandeling van klager betrokken geweest.

Na een diagnostische hartkatheterisatie op 15 april 1998, werd op 20 april 1998 door de arts en een collega een poging gedaan tot opheffing van de afsluiting. Het bleek toen niet mogelijk de totale occlusie te passeren, dientengevolge werd geen ballondilatatie verricht.

Op 15 oktober 1998 werd niet door de arts zelf, maar door twee collega's van hem, opnieuw een poging ondernomen om de totale afsluiting van de ramus circumflexus te behandelen middels PTCA. Bij deze procedure werd onder andere ook gebruik gemaakt van lasertechniek (de zogenaamde laserwire). Er vond toen wederom geen ballondilatatie plaats.

Op 24 november 1998 werd klager opgenomen in het ziekenhuis. In overleg met collega's werd besloten om nog eenmaal – als alternatief voor een coronaire bypass operatie – een poging te ondernemen om middels een PTCA procedure de geoccludeerde ramus circumflexus te openen. Klager gaf hiervoor schriftelijk toestemming. De arts verwijst naar de behandelingsovereenkomst d.d. 26 november 1998.

Op 2 december 1998 werd door de arts een PTCA verricht. Hierbij werd alleen gebruik gemaakt van standaard, wettelijk toegestane, mechanische voerdraden. Ditmaal lukte het voor het eerst wel om de totale occlusie te passeren, waarna met gepaste voorzichtigheid een eerste ballondilatatie van de occlusie werd verricht. Ondanks de geringe diameter van de ballon ontstond helaas een zogenaamde splijting, een niet zeldzame complicatie. Een potentieel levensbedreigende complicatie kon worden voorkomen doordat onmiddellijk hierop volgend met succes een stent geïmplant werd in de linker kransslagader. Aansluitend werd met succes een coronaire bypassoperatie verricht.

(...)

De arts merkt op dat alle (dotter)behandelingen in het J. worden, en werden, toegepast uitsluitend na toestemming van de patiënt in kwestie.

(...)

5. De beoordeling

Na ruim 9 1/2 jaar heeft klager een klacht ingediend die voornamelijk de dotterbehandeling betreft die heeft plaatsgevonden op 2 december 1998. De röntgenbeelden van deze dotterbehandeling zijn destijds vastgelegd. Voor aanvang van de zitting heeft één van de medische leden van het College, in casu de cardioloog, deze beelden uitvoerig bestudeerd. Op basis van de vastgelegde film stelt het College vast dat de door de arts gehanteerde techniek een gebruikelijke techniek was. Helaas heeft er zich tijdens de procedure een – niet zeer zeldzame - complicatie voorgedaan. Deze complicatie is direct en adequaat door de arts behandeld.

(...)

5.2 Omtrent het klachtonderdeel dat klager geen toestemming had gegeven voor de bewuste dotterbehandeling op 2 december 1998, stelt het College vast dat nergens

expliciet is vastgelegd dat door klager (patiënt) voor de dotterprocedure toestemming werd gegeven. De inhoud van de status en de door klager - op 14 april 1998 en 14 oktober 1998 – ondertekende behandelingsovereenkomsten aangaande eerdere geplande dotterbehandelingen vormen juist voor het College een aanwijzing dat de dotterbehandeling op 2 december 1998 niet vooraf met klager is besproken. In de behandelingsovereenkomst ondertekend op 14 april 1998 wordt de behandeling omschreven als “hartcatheterisatie (coronairangiografie) en op 14 oktober 1998 wordt de behandeling omschreven als “Angioplastiek/PTCA/evt laser/evt. Stent etc”. Blijkens de status was de intentie op 2 december 1998 om alleen diagnostisch onderzoek te verrichten met het oog op beoordeling voor een operatie via een nieuwe techniek in het H.-Ziekenhuis te I.. Het College stelt vast dat de door klager op 26 november 1998 ondertekende behandelingsovereenkomst alleen spreekt over de behandeling “catheterisatie”. In de status wordt op dezelfde dag de volgende aantekening gemaakt: “Mgl. progressie van stenose RCX naar proximaal of afsluiting. -> nieuw CAG. Daarna besluiten hoe verder”. Tijdens of voorafgaande aan de bewuste ingreep op 2 december is door de arts blijkbaar de beslissing gemaakt toch over te gaan tot een dotterprocedure.

De arts heeft in zijn verweer, ook nog telefonisch tijdens de zitting, aangevoerd dat klager wel degelijk door hem persoonlijk op de hoogte was gebracht dat de bewuste behandeling op 2 december niet diende tot een diagnostische catheterisatie, maar dat, voor de derde maal, zou worden gestreefd het vat te openen middels een dotterprocedure. Nu dit echter door de arts nergens expliciet in de status is genoteerd, kan dit verweer van de arts niet door het College geverifieerd worden.

Het College concludeert dat er in elk geval sprake is van onvoldoende verslaglegging, dan wel dat de arts omtrent de dotterbehandeling niet deugdelijk met klager heeft gecommuniceerd. Dit valt de arts tuchtrechtelijk te verwijten.

(...)

Gelet op hetgeen hiervoor onder 5.2 is overwogen, acht het College na te melden maatregel passend en geboden.”

3. Vaststaande feiten en omstandigheden

Voor de beoordeling van het hoger beroep gaat het Centraal Tuchtcollege uit van de feiten en omstandigheden zoals weergegeven onder “2. De feiten” van de beslissing in eerste aanleg.

4. Beoordeling van het hoger beroep

4.1 Klager verwijt de cardioloog, voor zover in hoger beroep nog van belang, dat deze hem op 2 december 1998 zonder toestemming heeft gedotterd. Klager had slechts toestemming gegeven voor een hartkatheterisatie. Er zou een hartfilm gemaakt worden, waarmee klager naar het H.-Ziekenhuis in I. zou gaan, alwaar hij met een nieuwe techniek via zijn buikholte geopereerd zou worden.

4.2 De cardioloog komt in hoger beroep op tegen de gegrondverklaring van dit klachtonderdeel door het Regionaal Tuchtcollege. Volgens de cardioloog valt uit de aantekeningen in het medisch dossier van klager af te leiden dat met klager is gesproken over verdergaande behandel mogelijkheden in aansluiting op de catheterisatie. Dit blijkt, aldus de cardioloog, mede uit het feit dat van klager toestemming is verkregen voor het ondergaan van een CABG (een grotere, coronaire hartoperatie). Het was klager derhalve op voorhand duidelijk dat er een vervolgbehandeling zou plaatsvinden. Het was en is niet ongebruikelijk dat een dergelijke vervolgbehandeling in dezelfde zitting plaatsvindt. Weliswaar is op de handelingsovereenkomst van 26 november 1998 niet het hele scala aan behandel mogelijkheden opgetekend, maar de daarin opgenomen aantekening “catheteri-

satie” dient volgens de cardioloog in het licht van het toen gangbare beleid en in samenhang met de aantekeningen in het medisch dossier aldus te worden geïnterpreteerd. De cardioloog kan zich voorts herinneren dat hij – conform het geldende protocol op de afdeling en zijn gewoonte – voorafgaande aan de ingreep de behandelmogelijkheden met klager heeft besproken.

De stelling van klager dat hij met de gemaakte hartfilm naar het H.-ziekenhuis zou gaan vindt volgens de cardioloog geen enkele steun in het medisch dossier.

4.3 Partijen zijn verdeeld over de vraag of klager de cardioloog toestemming heeft gegeven voor een verdergaande behandeling dan een hartkatheterisatie. Naar het oordeel van het Centraal Tuchtcollege zijn er in de stukken en ter zitting in hoger beroep door de cardioloog diverse feiten en omstandigheden aangevoerd die aannemelijk maken dat met klager wel degelijk is gesproken over aansluitende behandelmogelijkheden, waaronder een dotterprocedure en dat klager daar ook mee heeft ingestemd. Aangezien bij klager sprake was van een afgesloten bloedvat en reeds twee keer eerder een hartkatheterisatie gecombineerd met een aansluitende dotterprocedure was uitgevoerd, ligt het bovendien in de rede dat het doel van een nieuwe ingreep gelegen moet zijn geweest in meer dan slechts een diagnostische katheterisatie en dat klager dit moet hebben begrepen.

Daar tegenover staat dat klager zich op het standpunt blijft stellen dat hij de cardioloog geen toestemming heeft gegeven voor het uitvoeren van een dotterprocedure en dat die toestemming ook niet expliciet is terug te vinden in het medisch dossier en/of de behandelingsovereenkomst. Bij die stand van zaken is het in beginsel aan de cardioloog om de juistheid van zijn stelling (anderszins) aan te tonen. In dat kader acht het Centraal Tuchtcollege van belang dat door de omstandigheid dat klager pas negen en een half jaar na de behandeling tegen de cardioloog een klacht heeft ingediend, de cardioloog in zijn bewijsvoering ernstig is geschaad. Bovendien gaat klager in hoger beroep niet in op hetgeen van de zijde van de cardioloog nog aan feiten en omstandigheden naar voren is gebracht ten aanzien van de gang van zaken.

Het College is van oordeel dat, gelet op deze omstandigheden, de cardioloog geacht moet worden voldoende aannemelijk te hebben gemaakt dat klager de ten processe bedoelde toestemming heeft gegeven, ook al is een en ander niet schriftelijk vastgelegd en heeft klager dit betwist. Dit voert tot de slotsom dat niet kan worden aangenomen dat klager geen toestemming heeft gegeven voor het uitvoeren van een vervolgbehandeling, zoals een dotterprocedure, in aansluiting op de hartkatheterisatie.

Het klachtonderdeel is dus ongegrond.

4.4 De in behandeling in hoger beroep heeft het Centraal Tuchtcollege voor het overige niet geleid tot de vaststelling van andere feiten en tot andere beschouwingen en beslissingen dan die van het College in eerste aanleg. De slotsom is dat de klacht op alle onderdelen ongegrond is.

5. Beslissing

Het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg:

verklaart het beroep gegrond;
vernietigt de beslissing waarvan beroep

en opnieuw rechtdoende:
verklaart de klacht in alle onderdelen
alsnog ongegrond.

Deze beslissing is gegeven in raadkamer door: mr. A.D.R.M. Boumans, voorzitter,

prof.mr. J.K.M. Gevers en mr. W.P.C.M. Bruinsma, leden-juristen en dr. A.A. de Rotte en dr. R.P. Kleyweg, leden-beroepsgenoten en mr. M.H. Van Gool, secretaris en uitgesproken ter openbare zitting van 15 maart 2011, door mr. K.E. Mollema, in tegenwoordigheid van de secretaris.

Voorzitter w.g.

Secretaris w.g.